

LEDARE

Förbud botar inte extremism.

Redan under tisdagen väntas de första häktningsförhandlingarna efter lördagens nazistmarsch i Göteborg.

Ett tjugotal personer har anhängits misstänkta för våldsamt upplopp. Ett antal anmälningar om förtal utreds också efter att politiker och journalister pekats ut som "förbrytare" på plakat som nazisterna bar i tåget.

Rättvisans kvarnar mal med andra ord på och som det verkar i god takt. Polisen har kunnat inhösta välförtjänt beröm från i stort sett alla håll för hur de hanterade både nazister och klicken av våldsamma motdemonstranter.

Det lät annorlunda när samma nazister från Nordiska motståndsrörelsen, NMR, dök upp oanmälda i Göteborg två veckor tidigare. Den gången hade polisen varken hunnit planera eller mobilisera. Demonstrationen fick ha sin gång och kritiken haglade.

"Helt obegripligt att de tillåts demonstrera även utan tillstånd. Nu räcker det", skrev Annie Lööf (C) på Twitter och hamnade i polemik med polisområdeschefen Erik Nord – det krävs inget tillstånd för att demonstrera.

Lööf har sedan föreslagit att NMR:s symbol, den så kallade tyrrunan, ska likställas med hakkors så att den som bär symbolen kan dömas för hets mot folkgrupp.

KD-ledaren Ebba Busch Thor öppnade för ett organisationsförbud, SD:s ordförande Jimmie Åkesson likaså, båda med utgångspunkten att NMR kan betraktas som en terroristgrupp.

Huruvida partiledarna menar allvar med kraven lär visa sig efter de partiöverläggningar som statsminister Stefan Löfven (S) kallat till i nästa vecka. Löfven själv tycks luta åt att det är lagen om hets mot folkgrupp som bör ses över.

Förhoppningsvis hinner känslorna svalna tills dess. Det är medborgarnas grundlagsskyddade rättigheter politikerna vill börja peta i – föreningsfrihet, demonstrationsfrihet, yttrandefrihet.

Politiska organisationer som förbjuds har en tendens att dyka upp under nytt namn och med ny fasad men med i grunden samma ideologiska innehåll. Symboler som förbjuds ersätts av andra.

Ofta hänvisas till det tyska förbudet mot organisationer som hotar landets demokratiska statsskick. Förbudet har inte löst Tysklands problem med extremism. Så sent som i januari i år konstaterade den tyska författningsdomstolen att det högerextrema partiet NPD inte gick att förbjuda helt enkelt för att det inte utgjorde ett sådant reellt hot.

Lagen om hets mot folkgrupp förbjuder inte bara hot utan även uttryck för "ringaktning", vilket är problematiskt. Lagen gör skillnad på vem som uttrycker ringaktning, i vilket sammanhang och vem angreppet riktas mot. Religiösa företrädare har getts vidare yttrandefrihet samtidigt som religiösa grupper ges skydd som andra inte har. Det försvarar lagens legitimitet.

Organisationsförbud och förbud mot vissa symboler kan framstå som enkla lösningar.

Det är bara det att i politiken innebär en enkel lösning ofta ingen lösning alls.

LEDARSKRIBENT

MATS SKOGKÄR
mats.skogkar@sydsvenskan.se

Polisen trycker tillbaka demonstrerande nazister i Göteborg.

AKTUELLA FRÅGOR

Debattredaktör: Ola Tedin (vik) aktuella@sydsvenskan.se 040-28 10 13
Twitter: @aktuella Fler debattartiklar på sydsvenskan.se/opinion

För många företag är en kommun ofta en för liten analysenhet för att kunna ge uttömmande svar om näringslivsklimatet på en specifik ort.

”Lyfter vi blicken utanför kommungränsen kan vi få både bättre analys och bättre genomslag för tillväxtåtgärder.”

■ Kommunerna är ofta för små enheter för att företagens ranking ska bli rättvisande. Det skriver Pernilla Johansson och Ulrika Dieroff, Sydsvenska handelskammaren.

Det har på senare tid varit en debatt om hur det egentligen går för näringslivet i olika kommuner. Bakgrunden är att det genomförs regelbundna rankingar av kommunerna baserat på intervjuer med företag. Men många företag känner inte igen sig i resultaten, där kommunerna från norr till söder rankas i en lista med bäst och sämst.

Rankningen har en logik som utgår från att kommunerna arbetar med ett näringslivskontor gentemot sina företag. Flertalet företag har också kontakt med kommunen i frågor som rör tillstånd för bygglov, servering, miljöpåverkan, med mera.

Men för ett företag är kommunen ofta en för liten analysenhet för att det ska kunna uttala sig om näringsklimatet. Företag använder ju resurser från ett större område för personal, kontor, kunder och partners. Kommuner hänger också samman. Av Skånes 33 kommuner är endast 7 stycken – Lund, Malmö, Helsingborg, Kristianstad, Perstorp, Båstad och Burlöv – arbetsintensiva i den bemärkelsen att befolkningen på dagen är större än befolkningen på natten. Det innebär att kommuner verkar i ett nätverk där näringslivet i en kommun drar nytta av arbetskraftsutbudet i andra kommuner och arbetstagare drar nytta av arbetstillfällen utanför hemkommunen.

En analys som är mer träffsäker för att fånga näringslivets utveckling och

förutsättningar för konkurrenskraft behöver ta höjd för detta faktum. Därför är de regioner som människor och företag själva skapar och använder som resurs en bra utgångspunkt. Medarbetare och nära partners hämtas helt enkelt oftast inom pendlingsavstånd, alltså från regionens arbetsmarknad.

En analys baserad på svenska arbetsmarknadsregioner visar därför på flera intressanta saker:

För det första är det mycket stor skillnad mellan sådana kommunöverskridande regioner. Tillväxt i ekonomin kan delas in i två faktorer. Dels hur många som arbetar, alltså sysselsättning, och dels hur effektivt vi arbetar, det vill säga produktivitet. Det går att bedöma hur stor del av tillväxten som beror på sysselsättning och hur stor del som handlar om produktivitet. Svenska arbetsmarknader skiljer sig väldigt mycket om man betraktar ekonomin på detta sätt. Den mest produktiva arbetsmarknadsregionen har 70 procent högre lönesumma per sysselsatt jämfört med regionen med lägst produktivitet.

För det andra är det tydligt att det finns ett antal faktorer som avgör hur stor denna skillnad är. Detta kan man bedöma med ekonomisk analys. Produktivitetsskissionens utredning visar att regioner med högre lönesumma per sysselsatt också har högre utbildningsnivå, mer verksamhet inom forskning och utveckling, mer handel med omvärlden samt fler stora och utlandsägda företag. Hur konkurrenskraftigt näringslivet i en region är hänger alltså samman med flera olika faktorer.

Det finns också forskning som visar att stora och täta regioner är mer produktiva bland annat på grund av

att större arbetsmarknader medför förbättrad matchning. I Skåne finns två arbetsmarknadsregioner. En i området Malmö–Lund–Helsingborg och en runt Kristianstad–Hässleholm. En viktig målsättning bör vara att riva väggen mellan de två.

Ska vi då inte diskutera näringsliv och kommuner? Jo, absolut. Detta är till betydande del frågor där kommuner kan påverka. Finns det exempelvis bostäder för dem som vill flytta till regionen och arbeta? Finns det yrkesutbildningar som svarar mot näringslivets behov? Och så vidare.

En intressant observation från arbetet med den skånska produktivitetsskissionen är att de fyra största Skånekommunerna kan påverka väldigt mycket om de gör en gemensam färdplan, i synnerhet om den också backas av Region Skåne.

Lyfter vi blicken ovanför kommungränsen kan vi få både bättre analys och bättre genomslag för tillväxtåtgärder. Det är så vi får ett näringsklimat i regionen som ger förutsättningar för konkurrenskraftiga företag.

Pernilla Johansson
Ulrika Dieroff

SKRIBENTERNA

■ Pernilla Johansson är chefsekonom på Sydsvenska handelskammaren.

■ Ulrika Dieroff är chef för affärservice på Sydsvenska handelskammaren.